

Observationsschema flygande inspektion

Syfte

Huvudsyftet med lektionsobservationerna är att kartlägga fördelningen mellan tre av de arbetsformer (helklass, grupparbete och individuellt arbete) som förekommer under skoldagen. Ytterligare ett syfte är att värdera i vilken utsträckning eleverna får stöd av läraren i dessa tre arbetsformer.

Metod

Innan observationerna får berörd lärare en kort muntlig information från inspektören om hur observationen genomförs. Om eleverna delar upp sig i grupper under skoldagen gäller i första hand principen att inspektören följer den grupp som ger mest lektionsobservationer. Om mängden lektionsobservationer blir densamma, oavsett grupp, följer utredaren gruppen med högst antal elever.

Varje inspektör medför ett exemplar av observationsschemat till skolbesöket. Som grundregel ska inspektören hålla sig helt passiv och inte påverka det som observeras. Innan lektionen startar kan dock inspektören ställa kortare frågor till lärare eller elever för att få information om lektionens innehåll och struktur.

Under lektionen för inspektören löpande anteckningar. Efter lektionens slut fyller inspektören i observationsschemat (se nedan). Inspektören gör ingen återkoppling till läraren, då inspektionen inte granskar enskilda lärares insatser.

Om observationsschemat

I observationsschemat antecknas i vilken utsträckning de olika arbetsformerna framträdde under observationen. Detta antecknas genom att mäta tiden i minuter.

Efter varje lektion görs också en sammanfattande värdering av i vilken utsträckning eleverna fick stöd av läraren i helklass, grupparbete och/eller individuellt arbete. Graderingen grundar sig på observationen och är inspektörens samlade bedömning. Graderingen sker utifrån en fyrgradig skala (1= i mycket låg grad eller inte alls, 2= i ganska låg grad, 3= i ganska hög grad och 4= i mycket hög grad).

ATT OBSERVERA OLIKA ARBETSFORMER

ARBETSFORM	DEFINITIONER	TITTA EFTER
Helklassundervisning	<p>Läraren leder undervisningen i klassen, där <i>hela klassen</i> eller <i>delar av klassen</i> hålls ihop och tar del av samma aktivitet.</p> <p>Det ska framhållas att begreppet "helklassundervisning" inte behöver avse hela klassen, utan kan ske med mindre grupper av klassen. Om läraren exempelvis håller en genomgång för halva klassen och andra halvan har individuellt arbete skulle den första arbetsformen klassificeras som "helklassundervisning". I observationsschemat räknar du då in den tid som använts av båda grupperna, t ex 30 minuter helklass och 30 minuter individuellt arbete.</p>	<p>Till exempel att:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Läraren berättar och förklarar, läser högt, visar film/bilder/kartor etc 2. Läraren administrerar genom att exempelvis kontrollera närvaron, informera om klass-/skolfrågor, samla in gjorda uppgifter, ha mentorstid etc. 3. Läraren efterfrågar och lyfter fram elevernas reflexioner, analyser, erfarenheter och kunnande.
Grupparbete	<p>Elevers skolarbete består i att två eller flera elever har en uppgift som de ska lösa gemensamt.</p>	<p>Till exempel att:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Eleverna arbetar med ett temaarbete eller ett ämnesövergripande projekt 2. Eleverna genomför ett experiment 3. Eleverna har parvis träning av glosor 4. Eleverna diskuterar i bikupor

<p>Individuellt arbete</p>	<p>Elevens skolarbete består i att eleverna arbetar <u>var för sig</u> med att till exempel lösa uppgifter, skapa eller läsa.</p>	<p>Till exempel att:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Eleverna arbetar enskilt med olika avgränsade (övnings)uppgifter som läraren aktivt tilldelat dem. Detta kan till exempel vara att: <ul style="list-style-type: none"> - <i>Räkna tal i boken</i> - <i>Läsa läromedel</i> - <i>Tillverka något under lektionen</i> 2. Eleverna planerar sitt arbete och bestämmer själva när och i vilken ordning de vill utföra uppgifterna. Dessa uppgifter kan vara bestämda av läraren eller valda av eleverna, och utföras i eller utanför skolan. Det kan till exempel vara: <ul style="list-style-type: none"> - <i>Tillverka en skalendig modell av något</i> - <i>Förbereda en muntlig presentation som innehåller olika delredovisningar</i> - <i>Skapa texter och bilder för en skriftlig presentation, t ex en turistbroschyr</i> - <i>Genomföra intervjuer som underlag för ett temaövergripande arbete</i>
----------------------------	---	--

LEKTION 1 Vad är lektionens ämne/innehåll? Fråga läraren och fyll i ett av de nedanstående alternativen.

Gymnasiegemensamt ämne		Inriktning (fyll i vilken)	
Om det är ett gymnasiegemensamt ämne, skriv vilket ¹		Programfördjupning (fyll i vilken)	
Programgemensamt ämne		Individuellt val eller gymnasiearbete (fyll i med ett kryss)	
Om det är ett gymnasiegemensamt ämne, skriv vilket			

	Helklassundervisning	Grupparbete	Individuellt arbete
Sammanlagd lektionstid denna lektion: _____ minuter	_____ minuter	_____ minuter	_____ minuter
I vilken utsträckning får eleverna stöd från läraren vid helklassundervisning? <i>Exempel på stöd i ganska hög eller mycket hög grad: att det förekommer "lärande samtal" där läraren ställer öppna frågor, utgår från elevernas erfarenheter, ger eleverna möjlighet att reflektera och problematisera, och sätter in lektionen i ett större sammanhang.</i> <i>Exempel på stöd i ganska låg eller mycket låg grad: att läraren ställer slutna frågor, osynliggör elevernas egna erfarenheter, inte tillåter problematisering eller reflektioner eller saknar all anknytning till elevernas intressen eller behov.</i>	(1= i mycket låg grad eller inte alls, 2= i ganska låg grad, 3= i ganska hög grad och 4= i mycket hög grad).		

¹ Engelska, Historia, Idrott och hälsa, Matematik, Naturkunskap, Religionskunskap, Samhällskunskap, Svenska/svenska som andraspråk.

<p>I vilken utsträckning får eleverna stöd från läraren vid grupparbete?</p> <p><u>Exempel på stöd i ganska hög eller mycket hög grad:</u> läraren förmedlar syftet med grupparbetet genom en koppling till kunskapskraven, läraren är aktivt tillgänglig under grupparbetet, eller att läraren stöttar elevernas källkritiska process inför, under eller efter grupparbetet.</p> <p><u>Exempel på stöd i ganska låg eller mycket låg grad:</u> eleverna känner inte till syftet med grupparbetet, det förekommer brister i ordning och studiero under grupparbetet, att läraren under en längre del av lektionen inte finns tillgänglig för elevernas frågor eller reflektioner.</p>			<p>(1= i mycket låg grad eller inte alls, 2= i ganska låg grad, 3= i ganska hög grad och 4= i mycket hög grad).</p>
<p>I vilken utsträckning får eleverna stöd av läraren vid individuellt arbete?</p> <p><u>Exempel på stöd i ganska hög eller mycket hög grad:</u> läraren förmedlar syftet med det individuella arbetet genom att göra en koppling till kunskapskraven, det är tydligt för eleverna att läraren finns tillgänglig för eleverna under det individuella arbetet, eller att läraren aktivt följer upp hur det går för enskilda elever i ett aktuellt arbetsmoment.</p> <p><u>Exempel på stöd i ganska låg eller mycket låg grad:</u> eleverna uppger att de inte känner till syftet med det individuella arbetet, det förekommer brister i ordning och studiero under det individuella arbetet, att läraren under en längre del av det individuella arbetet inte finns tillgänglig för elevernas frågor eller reflektioner.</p>			<p>(1= i mycket låg grad eller inte alls, 2= i ganska låg grad, 3= i ganska hög grad och 4= i mycket hög grad).</p>
<p>KOMMENTAR (ange goda eller dåliga exempel, när sådana tydligt framträder i undervisningen):</p>			